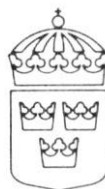

Motion till riksdagen

1987/88:Bo532

av Bertil Danielsson (m)

om ändringar i plan- och bygglagen

Mot.
1987/88
Bo532-546

När PBL genomdrevs i riksdagen 1986 riktade moderata samlingspartiet stark kritik mot lagförslaget bl. a. för att den nya lagen skulle leda till svåra problem genom PBL:s komplexitet, och för att det vid beslutstillfället var omöjligt att förutse och överblicka alla effekter av lagen när så många nya bestämmelser och regler i ett slag skulle ersätta de gamla.

Farhågorna har besannats. Redan efter den korta tid som PBL verkat kan konstateras att oklarheterna är många, att tillämpningen är olika i olika delar av landet, att påstådda förenklingar uteblivit och att kostnaderna för kommunerna i vissa fall blivit oacceptabelt höga.

De avgörande invändningarna mot den nya lagen rörde inte i främsta rummet tekniska frågor, vilka i denna motion tas upp, utan baserades på moderata samlingspartiets uppfattning att PBL:s hela konstruktion med inskränkningar för enskilda människor, genomreglering och angreppen på den enskilda äganderätten stred mot vad som från moderat håll ansågs kunna godtas i ett rättssamhälle. I den moderata partimotionen behandlas dessa frågor varför de här förbigås.

Nedan tas några delproblem upp som bör uppmärksammas.

Med hänvisning till de korta genomförandetiderna har den gamla möjligheten att dispensera från gällande plan försvunnit. Endast mindre avvikelser godtas. Dock råder stor förvirring ute i kommunerna om vad begreppet mindre avvikelse innebär. Olika besked från ansvariga myndigheter har lämnats på hur stor procentuell avvikelse som rymms inom begreppet.

Även om varje enskild kommun i PBL ges ett stort eget inflytande över tillämpningen bör i största möjliga utsträckning likartade bedömningsgrunder användas.

Ett klarläggande och förtydligande om begreppet mindre avvikelse bör ske.

När gamla planer förs över i PBL-systemet och omvandlas till detaljplaner är dispensmöjligheterna borta. På grund av ouppmärksamhet eller av andra skäl har det inträffat att vissa "felaktiga" planbestämmelser oförändrade förts över från byggnadsplan till detaljplan. Det kan exempelvis röra sig om att viss del av tomtmark är utlagd till väg eller gata. Några planer på att bygga vägen eller gatan finns inte, men bygglov får inte ges i dessa fall, eftersom dispensmöjligheterna är borttagna.

I andra fall kan det gälla ett arbetsområde där plötsliga förändringar – nya stora produktionsorder eller behov av större affärsyta – kräver snabba beslut och en smidig hantering av bygglovsärendena. Planändring eller beslut

om mindre avvikelse måste dock användas med allt vad det medför av tidsåtgång och kostnader.

I dessa, och liknande, ärenden borde någon form av dispensrätt kunna användas. Givetvis måste en sådan dispensrätt förbindas med förbehåll och spärrar så att inte stora avvikelser i ärende efter ärende urholkar planbestämmelserna. Möjligen skulle en obetydlig avvikelse, som inte strider mot planens intentioner tillåtas om inte berörd sakägare har sakliga invändningar. Den stelhets och osmidighet som präglar PBL:s bestämmelser skulle i detta hänseende elimineras.

Samrådsprocessen måste förenklas och informationskraven måste sänkas. PBL:s bestämmelser på detta område gör att kostnaderna för kommunerna kan bli mycket stora.

Även vid en liten planändring måste omfattande annonsering ske. Vissa mindre kommuner har tvingats införa annonser i flera olika tidningar till en kostnad av upp till 6 000 till 7 000 kr. för ett enda planärende. Dessa kostnader överstiger vida planavgiften.

Även för en stor kommun kan kostnaderna bli stora. Stockholms kommun har bl. a. i en stor kungörelseannons informerat om bygglovsärenden. I denna togs 127 ärenden upp, och annonsen kostade 80 000 kr. och utslaget per ärende 625 kr. Andra fall finns där kostnaden blev ännu högre, ca 800 kr. per ärende.

En annan och nog så allvarlig effekt av dessa annonser är att de som berördes av ärendena i ganska liten utsträckning observerade informationen. Man kan fråga sig vem som noggrant läser en kungörelseannons upptagande 127 bygglovsärenden för att se om man själv är berörd. Denna form av information kan i många fall anses som förfelad, men PBL:s krav är uppfyllda. PBL:s satsning på ökat medborgarinflytande har inte infriats. Hela detta område måste ses över och förenklas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändringar och översyn av plan- och bygglagen (PBL).

Stockholm den 26 januari 1988

Bertil Danielsson (m)